



PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2017. október 5.
(csütörtök)**

Földvári Tibor

JÓ PÁSZTOR ÉS NEM BÉRES

Énekek: 23; 229

Alapige: János 10,11-15

Én vagyok a jó pásztor: a jó pásztor életét adja a juhokért. A béres pedig és a ki nem pásztor, a kinek a juhok nem tulajdonai, látja a farkast jőni, és elhagyja a juhokat, és elfut: és a farkas elragadozza azokat, és elszéleszti a juhokat. A béres pedig azért fut el, mert béres, és nincs gondja a juhokra. Én vagyok a jó pásztor; és ismerem az enyéimet, és engem is ismernek az enyéim, amiként ismer engem az Atya, és én is ismerem az Atyát; és életemet adom a juhokért.

Imádkozzunk!

Imádatlalt hódolunk előtted, mennyei Atyánk, mert az Úr Jézus személyében olyan pásztort adtál számunkra, akik kész volt életét is odaadni, odatenni engesztelő áldozatul. Köszönjük, Urunk, hogy Isten báránya lett a jó pásztor, hogy jelezd, mennyire komoly a bűn, a kárhozat, a halál, de jelzed azt is, hogy te mennyire komolyan vetted a szabadítást. Magasztalunk téged az Úr Jézus személyéért, és hogy őt Szentlelked és ígéd által mi is személyesen is ismerhetjük. Köszönjük, hogy növekedhetünk minden nap nem csupán a kegyelemben, hanem a mi Urunk és megtartó Jézus Krisztusunk ismeretében is.

Hálát adunk, Urunk, a mai nap minden öröméért. Köszönjük az elvégzett munkának a sikerét, vagy ha a mai nap nehézségeket hozott, bajokat, köszönjük, hogy a te jelenlétedben, a gyülekezet szeretetközösségében megpihenhetünk nemcsak fizikailag, lelkileg még inkább.

Magasztalunk, Urunk téged a te ajándékaidért, amit nemcsak ma adtál, hanem az elmúlt időben. És köszönjük neked azt az ajándékot, amit testvéreinknek adtál a házasság évtizedei során, akik ma együtt adnak hálát azért, hogy egymásra

találtak, hogy veled élhettek, együtt élhettek dicsőségedre. Áldd meg az ő életüket is, szólj hozzájuk is és szólj mindannyiunkhoz, Urunk, a te igéd által. Emelj fel magunkat önmagadhoz. Az Úr Jézus érdeméért hallgasd meg imádságunkat.

Ámen.

Igehirdetés

Otthon van egy képeslapom, amelyiken egy hatalmas sziklamélység látszik, melyet egy nagyon keskeny kis függőhíd szel át, és a függőhíd egyik oldaláról már majdnem félig eljutva egy nyáj elindult, hogy átmenjen ezen a rendkívül veszélyes terepen. A pásztor itt nem is a juhok előtt megy, hanem kicsit mögöttük, valószínű jelezve azt, hogy vigyázni kell apró kis mozdulatokra is, hogy le ne billenjen bármelyik juhocska is. Nagyobb bárányok vezetik a csapatot és két-három lépéssel lemaradva ott a pásztor is, és látszik, hogy ügyel nagyon a juhocskákra.

Ez egy olyan helyzet, amit valószínűleg a béres is – akire az Úr Jézus itt utal a jó pásztor példázatában – végezne, mert a béres, az fizetségért vállalta a pásztori feladatokat, végezte a pásztori munkát. Ha azonban egy vadállat támadna a nyájra, akkor azonnal kiderülne, hogy egy béres, az olyan béres, akiről Jézus beszél, erre képtelen lenne. A béresnek a ruhája, a mozdulatai sokáig igazolják, hogy olyan mintha pásztor lenne, de Jézus szavai szerint, ha farkas támad a juhokra, akkor kiderül a béres lelkülete, kiderül, hogy nem igazi pásztor.

A jó pásztor vagy a béres van előttünk, amikor esetleg – most a példázat üzenetét magunkra értelmezve – támadásokat élünk át, talán még farkasharapásokat is. Ilyenkor hogyan gondolunk, akkor amikor még ott a baj, ott a nehézség, ott a rendkívüli teher az életünkben, hogy Jézus akkor jó pásztor vagy béres?

Kinek tartjuk Jézust? De ugye ennél sokkal fontosabb, hogy kinek jelenti ki magát ebben a példázatban. Jól ismerjük ezt a példázatot, hogy ő a jó pásztor, de azért érdemes ezt megvizsgálni, hogy a béreshez viszonyítva miben is látszik az ő pásztor volta valójában. Először néhány szót szólni kell a béresről, akit leleplez az Úr Jézus, aztán pedig a jó pásztor jellemzőit vesszük át, hogy aztán tisztázzuk, hogy a hétköznapiakban akkor nekünk mit is jelent az Úr Jézus jó pásztor volta, személye.

A keretét a mostani szakasznak ez adja: „Én vagyok a jó pásztor: a jó pásztor életét adja a juhokért.”; és ezzel fejeztük be a 15. verset: „...és életemet adom a juhokért.” A pásztor képe, de közben Jézus beszél a béresről. Voltak olyan béresek természetesen Jézus idejében, akik hűségeseek voltak. Pásztorok is lehettek volna, csak nem az övéké voltak a juhok, a nyáj, hanem valaki megbízásából teljesítették a szolgálatot. De az Úr Jézus a példázatban egy olyan béresre utal, aki nagyon életveszélyes helyzetben elhagyta a juhokat.

Emlékszünk, hogy beszélt idegenről ebben a példázatban az 1. verstől kezdődően, és szólt tolvajról, rablóról. Az ilyenek viselkedésével szemben a béres mindenképpen olyan valaki a példázatban, aki közel van a juhokhoz, sőt a juhokra vigyáz, de a béresnek a lelkülete, hogy mi van a szívében, milyen motivációk hajtják, az a vadállat támadásakor derül ki. A külső szemlélő tényleg még a ruha miatt is meg a mozdulatok miatt úgy gondolhatná, hogy pásztor, de amikor támad a farkas, akkor minden kiderül.

Talán emlékszünk, hogy Dávid, amikor Saullal beszélget Góliát előtti harca során, akkor ő arra hivatkozott, hogy a medvével is és az oroszlánnal is kész volt szembeszállni, és kész szembeszállni Góliáttal is. Hiába óriási és hiába ő a győztes látszólag, de ő megtapasztalta, hogy a medve és az oroszlán elleni harcában is segítette az Úr őt.

Jézus itt a béresről nagyon leleplezően beszél. Remélem, figyeltük, hogy ezt mondta: jön a farkas. Látja jönni a farkast. Felfigyeltem rá, hogy itt tulajdonképpen egy farkas jön, egy magányos farkas. Nem is farkashorda. Direkt megnéztem az ősi szöveget a bibliában több helyen is, többes számban is van szó farkasokról, de itt egyes szám. És nem olyan egyes számú jelentésre kell gondolni, ami esetleg csoportra vonatkozhat: jön a farkas (lásd. farkashorda). Egyetlen farkas. Az nem is olyan erős, mint egy medve vagy egy oroszlán. De látja jönni a farkast a béres, és azonnal... Nem is azt olvastuk, hogy elfut, hanem mit is írt legelőször? Nagyon leleplező itt is az Úr Jézusnak a beszéde, magában a képi leírásban is, ahogy beszél a béresről: „látja a farkast jönni, és elhagyja a juhokat, és elfut”.

Itt is tehát az Úr Jézus összekapcsolja a béres lelkét, lelkületét, viselkedését a juhok iránti érzésekkel. Látja a farkast, elhagyja a juhokat. És ennek a technikája, hogy menti az irháját. Nagyon fontos az Úr Jézus szavaiban tehát, hogy valaki, aki ennyire önző, ennyire félti a maga életét, menti az irháját. Elhagyja, magára hagyja, otthagyja, cserben hagyja – ez a jelentése a szónak – a juhokat. Az összeset. Dávid azt mondta Saulnak, hogy ha elkapta valamelyik juhocskámat a medve vagy az oroszlán, akkor szembeszálltam vele és kivettem a szájából, hogy megmentsem. Ő, a béres az összes juhot otthagyja, amikor elfut. A farkas pedig elragadozza, elrabolja, illetve szétszéleszti, szétszórja a juhokat.

Persze a béres gondolkodhatott úgy is, hogy hát egy-két juhot elvisz talán – illetve egy farkas az valószínű csak egy juhot öl meg –, ha meg szétszéled a nyáj, akkor majd összeszedem én valamilyen formában. Egy vagy két juh, ha elpusztul, majd ellenek a nyáj vemhes anyái, lesz helyettük másik. De kiderül, hogy a béres azért csinálja, amit – én most mondtam lehetőséget a gondolkodásra –, de a béres szívében, ott a legmélyén a motiváció: nincsen gondja a juhokra.

Mivel béres, nincs gondja a juhokra. A jó pásztor életét is kész odadni a juhokért, a béres pedig azért teszi azt, amit, mert nincs gondja a juhokra. Ez a gondoskodás, az a szó az ősi nyelven, ami hordozza azt, hogy nagyon szeret valakit és ezért törődik vele.

Remélem, hogy emlékszünk a Péter 1. levele 5. rész 7. versére, így lehet, hogy a számokat hallva még nem jut eszünkbe, de ha elkezdem mondani, valószínű tudjuk fejből is folytatni majd együtt: „Minden gondotokat ő reá vessétek, mert néki gondja van reátok.” Új fordításban: gondoskodik rólatok. Ott a szakaszban Péter levelében szó van arról, hogy a sátán, „mint ordító oroszlán szerte jár, keresvén, kit elnyeljen”, de az 5. versben itt van ez, hogy: „Minden gondotokat ő reá vessétek, mert néki gondja van reátok.”

Istennek gondja van az állatokra is. A Korinthusi 1. levél 9. részének 9. versében olvassuk, hogy Isten gondoskodik az ökrökről. Ezt a timótheusi levélben is megismétli Pál apostol, hogy Istennek gondja van az ökrökre. Mózes 5. könyvéből idéz, hogy a „Nyomtató ökörnek ne kösd be a száját!” (5 Mózes 25,4), hogy

amikor dolgozik, tudjon enni a nyomtató ököre. Istennek nemcsak az emberekre, különösen az övéire van gondja, hanem gondja van az állatokra is.

S ezért nagyon fontos, hogy az Úr Jézus itt a példázat elmondásában folytathatta volna úgy is: a béres azért fut el, mert béres és nincs gondja a juhokra. Én vagyok a jó pásztor, én gondoskodom a juhokról. Mert így is beszélhetett volna az Atyáról, önmagáról, az „én vagyok” kijelentés így is nagyon bátorító lett volna. De olyan megdöbbenő, hogy a párhuzamban nem a *gondja van, gondoskodik* állítmányt hozza, hanem az *ismerni* kifejezést. Ráadásul négyszer is ebben a szakaszban. „Én vagyok a jó pásztor; és ismerem az enyéimet, és engem is ismernek az enyéim, amiként ismer engem az Atya, és én is ismerem az Atyát; és életemet adom a juhokért.”

Jézus idejében Izrael vezetői, különösen is a farizeusok, emlékszünk, milyen törvényeskedő és aprólékos szabályrendeletekkel nehezítették Izrael fiainak az életét, Jézust is ezért gyűlölték igazából. A farizeusok rettenetesen megnehezítették Izrael fiainak az életét. Ha Izrael nyáj volt, akkor Jézus nem véletlenül látta pásztor nélküli nyájnak a korabeli zsidóságot. Máté evangéliumában a 9. rész végén olvashatjuk, fölneéz Jézus, látja a sokaságot és olyannak látja őket, mint a pásztor nélküli juhokat. Akkor hangzik el az a híres mondat: „Az aratni való sok, de a munkás kevés. Kérjétek azért az aratásnak Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába.” Mert Isten küldte Izrael vezetőit. Gondoljunk az ószövetségi királyokra, fejedelmekre, bírákra, papokra, vagy az újszövetségi írástudók, farizeusok, királyok, helytartók. A pásztor-kép az vonatkozik mindenképpen lelki értelemben is a lelki vezetőre, de minősítetten vonatkozik a világi vezetőre.

Az Úr Jézus tehát ebben a példázatban, mikor béresről beszél, gondolhatott a kora vezetőire is. Gondoljunk arra, amikor János evangéliumában majd azon beszélgetnek a vezetők, hogy mit csináljanak Jézussal, olvastuk, hogy Lázárral mit kezdjenek, mert hát mindenki Jézusban hisz, mi lesz velünk, még a végén a rómaiak elveszik tőlünk a hatalmat. Vagy a 9. részben olvastuk a vak meggyógyítását, és olyan szörnyű azt látni a 34. vers alapján, hogy kiközösítik a vakot, mert ő egyszerűen őszintén szívből beszél Jézusról. Ott még nem is ismeri Jézust, nem tudja, hogy kicsoda igazán, csak elmondja, hogy mi történt vele, de a vezetők ennyire önzők, ennyire béres lelkületűek.

De milyen a pásztor? Milyen a jó pásztor? A béres példája is itt a példázatban azért lett megemlítve, hogy a különbséggel mutassa Jézus, hogy milyen is igazából a pásztor. Nemcsak azt mondja tehát, hogy nem olyan, mint a béres, hanem olyan valaki, aki nem csupán gondoskodik a juhokról, a nyájról, az övéiről, hanem ismeri őket. És itt térünk vissza most már az állítmányhoz: ismeri őket.

Ez a kifejezés, ez az állítmány az ősi görög nyelvben vonatkozik tapasztalatból szerzett tudásra is, valakit megismerni, és ebből következően viszonyulni hozzá – és itt jön a folytatás –, szeretetteljes közösséget is jelent, és ezen van a hangsúly itt mindenképpen. Gondoljunk arra, hogy Jézus ezt mondja: amiképpen ismer engem az Atya, és én ismerem az Atyát. Mivel Jézus egy az Atyával – „én és az Atya egy vagyunk”, emlékszünk a János evangéliuma kijelentésére –, a tapasztalati tudás Jézus mint fiú és az Atya között, az megvolt, az adott. Itt arról van szó, hogy milyen mély szeretetkapcsolat van köztük.

Az az ismerni kifejezés, ez ami a Mózes 1. könyve 4. részében ott rögtön az elején: „és ismeré Ádám az ő feleségét, Évát” és megszületett a kicsiny Kain. Az ismerni kifejezés annyira szeretetteljes közösség, hogy az intim szeretetkapcsolat kifejezése is. Vagy a Timótheushoz írt 2. levél 2. rész 19. versében olvassuk ezt, hogy: „Mindazáltal megáll az Istennek erős fundamentoma, melynek pecsége ez: Ismeri az Úr az övéit.” Itt a 27. versben pedig ezt mondta Jézus a jó pásztor példázatában: „Az én juhaim hallják az én szómat, és én ismerem őket, és követnek engem.”

Az ismerni kifejezésben tehát benne van önmagában az is, hogy gondoskodó, de még a gondoskodásnak is a lelki háttere, motivációja, lelkülete, egyszerűen szólva: a szeretet. A szeretetteljes közösség, ez egy gondoskodás arról, akit szeret. A pásztor, a jó pásztor szeretetteljes közössége a juhocskával, elég ha csak eggyel is, illetve a nyájjal, az egész nyájjal.

Ha visszatérünk egy pillanatra a béresről elmondottakra. Hadd mondjam így újra: a béres gondolhatta, hogy egy, két vagy három bárány, hogyha elvesz a farkas miatt, hát majd lesz helyette másik, amúgy sem az enyéme. Jézus meg mit csinál? Ha csak egy is elvesz a százból, jó pásztorként utána megy. A példázat szerint pedig, az elveszett bárány példázatában olyan körülmények közé megy a pásztor, ami nagyon veszélyes. Mert az elveszett bárány nagyon nagy veszélyben van. Ott is a pásztort fenyegeti a vadállattal való találkozás lehetősége. De a jó pásztor az egynek is utána megy, a béres meg az egész nyáját otthagyja, cserben hagyja, bármit tehet vele a farkas. Gondoskodó szeretet.

Hogy Jézus szempontjából ez milyen további bátorító üzenetet hordoz, a kifejezéseket csak úgy önmagukban röviden nézzük meg. Kétszer is hallottuk ezt tehát Jézus szájából, 11. versben („én vagyok a jó pásztor”), 14. („én vagyok a jó pásztor”). Jézus „Én vagyok” kijelentései. Emlékeztetőül meg azért, hogy megragadjuk újra ennek a bátorítását, de most különösképpen is a béressel való összehasonlítás szempontjából: a béres elfut, otthagyja a juhokat, az „én vagyok” kijelentés pedig pontosan azt jelenti, hogy nemcsak hogy örökkévaló módon létezem, mert örökkévaló Isten vagyok, hanem melletted vagyok. Mózes 2. könyve 3. rész 14. versében, mikor Isten elmondta, mikor majd mész Izrael fiaihoz, ezt mondd nekik: „A VAGYOK küldött engem ti hozzátok.” A „VAGYOK AKI VAGYOK” ugyanezt a jelentést hordozza Istenre vonatkozóan. Szuverén, mindenható Isten, de aki személyesen közel van. De nemcsak személyes közelségben van, hanem személyes közösségben van az ő népével, szövetségi hűséggel.

Amikor a többi evangélium leírásában olvasunk a tengeren járás történetéről, a tanítványok akkor igazából Jézustól ijednek meg, mert azt hiszik, hogy kísértet. Ott ez hangzik el: „Bízzatok, én vagyok, ne féljete!” Ott is az „én vagyok” kifejezés, kijelentés természetesen jelenti, hogy hát ismerjete meg, hogy én vagyok az, de a Jézus szájából ez az „én vagyok” mégis csak nagyon beszédes. Az „én vagyok” kijelentést lehet háromféle módon is hangsúlyozni: én vagyok (tehát az én személyem), én vagyok (azaz létezem, itt vagyok melletted), de az isteni „én vagyok” a kettő együtt hangsúlyozva, így a legteljesebb és a legtágabb: közel, közösségben.

Ha nem lenne folytatása ennek az igének jellemzőkkel, kifejezésekkel, az „én vagyok a jó pásztor” is önmagában hordozná mindazt, amiről eddig szoltunk. Mert

az „én vagyok” kijelentésben is benne van a személyes szeretet. De most itt a jó pásztor kifejezés jelzi, hogy milyen módon vagyok ott jelen számodra, Isten népe. János evangéliumában többször is van úgy is Jézus kijelentése, amikor csak önmagában hangzik, hogy „én vagyok”. „Mielőtt Ábrahám lett, én vagyok” – ez is jelzi ott a 8. részben, hogy ő kicsoda. De amikor elmondja, hogy „én vagyok az út, az igazság és az élet”, és lehetne sorolni, akkor mindig jelzi, hogy az adott helyzetben, az adott szükség miatt hogyan mutatkozik meg az ő közelsége, közössége, szeretetteljes kapcsolata.

Jó pásztor. Csakhogy a jó pásztor jellemző a béressel összehasonlított üzenet szempontjából minősítetten is kiemeli, hogy nemcsak hogy gondoskodom, legeltetem a nyájat – ahogy a 23. Zsoltárban énekeltük: vezetem füves legelőkre, meg-itatom őket finom vízzel, még a halál árnyéka völgyében is ott a pásztor –, hanem minősítetten, amikor támad a vadállat. És a vadállat támadása, az tényleg olyan, hogy nemcsak ijesztget, hanem egy farkas is elkapja a bárányt, vagy Dávid esetében a medve vagy az oroszlán. Ha pedig ott van a szájában az az egyetlen báránka, és vagy elviszi, elragadja vagy megfojtja, aztán elkapja a másikat is, a jó pásztor azt jelenti, hogy nagyon-nagyon közel kell mennie a vadállathoz, amelyik megtámadta a nyájat. Nem a kutyákat küldi a pásztor. Nem arról olvasunk, hogy Dávid azt mondta Saulnak, hogy: nagyon megtanultam, hogy melyik kutyát vigyem magammal, hogyha majd a medve vagy az oroszlán megtámad. Azt mondta Dávid, hogy: én magam szálltam szembe és az Úr szabadított.

Ebben a szakaszban tehát „én vagyok a jó pásztor” kijelentés minősítetten is a támadást, a vadállat támadását elszenvedő nyájnak, juhocskának bátorítás. Ha belegondolunk, ez hihetetlen erősítő az Úr népének. Mert amikor Izrael fiait, a zsidóságot érték a testi vagy lelki támadások sokszor a hitetlenségük miatt, a vezetőiknek kellett volna a helyükön lenni, hogy: térjünk vissza az Úrhoz. De a vezetők épp az ellenkezőjét csinálták: otthagyták, sőt béresként ők okoztak nagy bajt a nyájnak. És jött az Úr Jézus és kijelenti, hogy „én vagyok a jó pásztor”. A 16. verset most nem olvastam föl, hogy a felolvasásban is hallhassuk a 15. vers végén a keretet adó kijelentést, hogy „életemet adom a juhokért”, de a 16. versben ott van az, hogy más juhaim is vannak nem ebből a nyájból. Ott a zsidóságra gondol, Izrael népére, nemcsak Izraelből lesznek az Úréi, hanem a pogányok közül is, mert ő a jó pásztor. Jézus lelkülete, jelleme, munkája mint pásztor, a jó pásztor azért, mert támadás éri a juhokat.

„Ismerem az enyéimet.” Itt is nagyon bátorító, hogy *enyéim*. Tehát ő vállalja az övéit. „Ismerem az enyéimet” – szeretem őket, de benne van az is, hogy jól ismerem mindegyikőjüket. Ismerjük a kifejezést: fekete bárány a nyájban. A pasaréti gyülekezet fekete báránnya, ha többen vannak, bárányai. Akik esetleg úgy viselkednek, hogy nehéz természetük van. A nyájban is elég sok gondot okoznak talán. De rájuk is vonatkozik, hogy „ismerem az enyéimet”. Vállalja is őket.

Ézsaiás könyve 43. részének az elején: „És most oh Jákób, így szól az ÚR, a te Teremtőd, és a te Alkotód, Izráel: Ne félj, mert megváltottalak, neveden hívtalak téged, enyém vagy!” és aztán a 4. versben: „Mivel kedves vagy az én szemeimben, becses vagy, és én szeretlek.” De akiknek szól ez az isteni kijelentés a próféciában, azok a babiloni fogságban szenvedő Júda népe, akik a vétkeik miatt kerül-

tek a fogságba meg a vezetőik bűnei miatt, ahol Isten helyreállította majd őket, és ennek a helyreállításnak is az egyik meghirdetése a 43. részben leírtak, tehát egy bűnös, vétkező, a bűneik miatt ítéletet szenvedő Izrael fiainak, népének szól az Úr kijelentése, és ott is ezt mondja, hogy az „enyém vagy”. „Én ismerem az enyéimet.”

Több lelkipásztor is, akik evangélizációt tartottak Pasaréten nálunk, emlékszem, hogy utaltál erre, hogy az egyik legnehezebb hivatás a pásztor hivatás, mert a juhok, azok igencsak rászorulnak a gondoskodásra. Azért is mert rövidlátók, meg azért is, mert nem tudnak magukról gondoskodni. Ha már valamelyikünk volt pásztor juhok között, tudja, hogy mit jelent ez. Mikor Jézus ezt mondja: „Én vagyok a jó pásztor; és ismerem az enyéimet” – benne van ez, hogy pontosan azért vagyok jó pásztor, mert az enyémeik olyanok, amilyenek. És mondjuk ki már végre: kegyelemre szoruló elveszett bűnösök. De az Úr Jézus vállalja őket. A tanítványait is vállalta, minket is. Jézus jelleme, lelkülete: „ismerem az enyéimet”. Pedig ő ismeri az övéi jellemét, lelkületét, viselkedését, de éppen ezért is mondja, amit.

És itt nem áll meg Jézus, mert odáig elmegy, hogy a jó pásztornak az övéivel, a juhocskákkal, a nyájjal való szeretetkapcsolatát az Atya és a Fiú szeretetközösségéhez hasonlítja. Pedig a nyáj az igen csak vétkező, elveszett bűnösök közössége, és mégis azt mondja, hogy olyan szeretetközösség ez, aminek egyfajta példáját, noha minősítetten mégis csak más jelleggel, de példaként mondja, hogy „amiként ismer engem az Atya és én is ismerem az Atyát”. Nézzétek meg, hogy milyen szeretetközösség van a Fiú és az Atya között és viszont, és gondoljátok át, hogy a jó pásztor ugyanezt a szeretetközösséget éli meg az övéivel. Az Atya és a fiú szeretetközössége szerint tapasztalhatja a nyáj a jó pásztor lelkületét.

Ez nagyon nagyon nagy mélysége az Isten szeretetének. Majd a 13. részben olvassuk is, hogy Jézus ott az utolsó vacsoránál nagycsütörtök estéjén végiggondolja, hogy honnan jött, hová megy, az Atyával való szeretetkapcsolatát, és majd ezután ezt: „mert szerette az övéit világon, mindvégig szerette őket”. A lábmosás történetének a része ez, ott is Jézus és az Atya szeretetkapcsolata, és kimondja: „szerette az övéit e világon, mindvégig szerette őket”.

Mivel a béres viselkedésével, lelkületével összehasonlítva, megkülönböztetve attól a jó pásztor jelleme lelkülete, az Úr Jézus azt mondja: Isten népének látni kell, hogy azért ilyen lelkületű a jó pásztor az övéi iránt, mert milyen lelkület van, milyen szeretet van az Atya és a fiú között. Lukács evangéliuma 3. részében olvassuk a Jézus megkereszteltetésénél: „Te vagy az én szerelmes Fiam, te benned gyönyörködöm!” Aztán Jézus is többször elmondja, hogy ő mit érez az Atya iránt. Sokszor ad neki hálát, még a Gecsemáné kertben is: „Abbá, Atya, neked minden lehetséges” – Márk 14 szerint. János evangéliuma 16. részében búcsúbeszédek a zárásaként tulajdonképpen elhangzik: mindnyájan elhagytok engem, de az Atya velem van. Aztán a kereszten mégis csak ki kell mondania: „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet?”

„A jó pásztor életét adja a juhokért” – de ebben a pár versben is, ahogy Jézus beszél magáról, ott van, hogy még a juhokért életét adó pásztor is azért ilyen, mert szereti az Atyát a fiú. És annyira szereti, hogy kész engedelmeskedni az Atyának. Az Atya akarata szerint, az Atya terve, célja szerint vállalja a legrettene-

tesebbet – „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet?” –, oda lett a „Te vagy az én szerelmes Fiam, te benned gyönyörködöm!” érzés lehetősége, hiszen ott van a bűn, ott van a hamisság ott van a gonoszság, de a megváltó mű ebben teljesedik ki. Jézus kimondja János 19 szerint: „Elvégeztetett!” Az övéi számára így megváltó, szabadító, mert ő a jó pásztor.

Az Atya és a fiú szeretetközösségében ott vannak az elveszett bűnösök, mert a jó pásztorral vannak szeretetközösségben mint nyája. Más helyen a levelekben így olvassuk: Krisztusban lenni.

S még mindig nincs vége a nagyon személyes jellemzőknek, mert figyeljük meg, hogy amikor már az Atya és a fiú szeretetközösségét is kijelenti Jézus, hogy jelezze, hogy micsoda mély szeretetkapcsolat van az övéivel, akkor hangzik el a leg-személyesebben, hogy ő az ő életét adja a juhokért. A 11. versben ezzel kezdtük a felolvasást: „Én vagyok a jó pásztor: a jó pásztor életét adja a juhokért.” Itt halljuk, hogy egyes szám harmadik személy. Viszont a 15.-ben: „Amiként ismer engem az Atya, és én is ismerem az Atyát; és életemet adom a juhokért.” Itt van tehát az, hogy mennyire személyesen vállalja ezt és kimondja.

Az is hihetetlen bátorító lenne, ami a 11. versben van, hogy milyen a jó pásztor, és amikor róla beszélünk, akkor lehet, hogy egyes szám harmadik személyben kell mondani a szószekekről is a magyarázat során. De most halljuk meg, hogy Jézus maga kimondja. Micsoda szeretet az Atya és a fiú között, persze a juhokért, de hogy lássuk, hogy ebből a szeretetből az Atya és a fiú között mi fakad, és elmondja Jézus: én életemet adom a juhokért. Az Atyáért nem kell az életét adnia, hiszen az Atya tökéletes. De pontosan mégis csak az Atyáért, az Atya miatt – most a magyarban használva ezeket a ragokat –, mégis az Atya miatt kell, mert az én szerető menyeei Atyám így akarja megmenteni az elveszetteket.

„Életemet adom.” Károli-fordításban olyan szövegvariánst olvashatunk, amelyben az adni kifejezés szerepel. De a görög főszövegben, ami az eredetibb állítmányi jelentést hordozza, így van, hogy: lelkemet leteszem. Lelkemet leteszem. Tulajdonképpen ez ezt jelenti, hogy életemet leteszem, életemet adom. A jelentésben nincs végül is különbség, de a lelkemet leteszem azért fontos tény, mert az Ézsaiás könyve 53. részében az Úr szenvedő szolgája drága ígéretében, hogy ráismerjünk a kifejezésekre a 4. verstől ezt olvassuk, most a Jézus, mint a szenvedő szolga gondolatra utalva: „Pedig betegséginket ő viselte, és fájdalmainkat hordozá, és mi azt hittük, hogy ostromoztatik, verettetik és kínoztatik Istentől! És ő megsebesített bűneinkért, megrontatott a mi vétkeinkért, békességünknek büntetése rajta van, és az ő sebeivel gyógyulánk meg. Mindnyáján, mint juhok eltévelyedtünk, kiki az ő útára tértünk; de az Úr mindnyájunk vétkét ő reá veté.” Aztán a folytatásban, mint a juhocska, az Úr Jézus messiási ígéretképpen vállalja azt, amit, és a 12. versben van a kifejezés: „Azért részt osztok néki a nagyokkal, és zsákmányt a hatalmasokkal oszt, mivelhogy életét halálra adta,...” Itt is a Károli-fordításban halálra adta, mivelhogy a lelkét letette. „...és a bűnösök közé számláltatott; pedig ő sokak bűnét hordozá, és a bűnösökért imádkozott!”

Életemet adom a juhokért, leteszem az életemet a juhokért: az Ézsaiás könyve az Úr szenvedő szolgája ígéretét hordozza. Tehát a jó pásztor, az a szenvedő Messiás. Ez is önmagában jelzi, hogy az Atya terve, akarata végcélját elérte, és

Jézus ezt vállalja, mert szereti az Atyát, és kimondja, hogy leteszem a juhokért. Helyettes áldozata, váltságshalála, feltámadása övéért. Benne van a szabadítás, a bűnbocsánat, az örök élet.

Ugye azt is olvastuk a jó pásztor példázatában, hogy „én azért jöttem, hogy életük legyen és bővülködjenek” – ott az elején. Örök életük. Az örök élet is fontos, de ez adott, hiszen Jézus nyája. Most a hangsúly az üzenetben és a béressel való összehasonlítás miatt, hogy a földi életük során, amikor ott vannak a támadások, a farkas, a medve vagy az oroszlán vagy jön a farkashorda, a jó pásztor mivel szereti az övéit, gondoskodik róluk, mert ő nem béres.

Ezért ezzel kell befejeznünk, hogy hogyan gondolkodunk Jézusról – ahogy kezdtük is a bevezetőben –, hogyan gondolkodunk Jézusról, ha azt látjuk, azt érezzük – most a képben mi vagyunk a nyáj tagjai, a báránykák –, hogy jön a farkas? Milyennek gondoljuk, milyennek érezzük Jézust? Béresnek, aki elfut? Otthagyt minket és elfut? Vagy hisszük...? Azért ez fontos különbség: érezni, gondolni valami miatt vagy hittel vallani azt, aminek kijelentette önmagát.

Jön a farkas és elég, ha csak arra gondolunk, hogy amikor Jézus kijelentette ott a Máté evangéliuma 9. rész végén látva, hogy olyan Izrael népe, mint pásztor nélküli nyáj, és mondta azt, hogy: kérjétek az aratás Urát, hogy küldjön..., na a 10. részben küldi az övéit, kettesével a tanítványokat. És itt mondja el Jézus, hogy én elküldelek titeket, mint... Nem farkasokat a juhok közé – sajnos –, hanem fordítva: mint juhokat a farkasok közé. Hátha farkasként mennék a juhok közé, akkor jön a farkas és rettegjenek a hitetlenek, mert megüünk és mindenki meg fog térni minden baj nélkül. De ha csak erre gondolunk, hogy a misszió azt jelenti, hogy a juh megy a farkasok közé, akkor nem is kell a farkasnak jönni, hát oda megüünk, és megharap a farkas. És milyennek látja ilyenkor a hívő ember, Isten népe az Úr Jézust? Béresnek vagy jó pászturnak?

Ha nem a misszióra gondolunk: jön a farkas, a nyáj nagy veszélyben van. Valamilyik juhocska tapasztalja is ennek a rettenetes fájdalmit és még mindig fáj, mert még mindig ott van a farkas, az oroszlán vagy a medve szájában. És kérdés, hogy akkor most kicsoda Jézus? Hol van Jézus? A Római levél 8. rész 31. versének a második fele (egyházi címerünkben is): „Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?” De amikor éppen benne van a juhocska a medve szájában, akkor nemigen szokta ezt bégetni: „Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?” Hanem akkor: hol az Úr? De hogy van a folytatás? „Aki az ő tulajdon Fiának nem kedvezett, hanem őt mindnyájunkért odaadta, mimódon ne ajándékozna vele együtt mindent minékünk?”

Ézsaiás könyvének a 40. és a 49. részeiben is van egy-egy nagyon őszinte kifakadása az Úr népének. Itt is ki kell emelni, hogy a babiloni fogságnak a nyomorúságai, bajai közepette érzik, mondják azt, amit. A 40. rész 27. versében ezt olvassuk: „Miért mondom Jákób és szólsz ekként Izrael: Elrejtetett az én útam az Úrtól, és ügyemmel nem gondol Istenem?!” A 49. részben pedig a 14. vers: „És szól Sion: Elhagyott az Úr engem, és rólam elfeledkezett az Úr!” Itt talán még jobban kijön a párhuzam az igei üzenettel: elhagyott, elfeledkezett rólam. Elfutott. Úgy viselkedik, mintha béres lenne, mert hát látszik, hogy milyen nagy bajban vagyunk.

Az Úr Jézus ezzel szemben azt mondja: a jó pásztor ismeri az övéit. Tehát az Úr Jézus szeretete, az Atya és a fiú szeretetkapcsolata mint önkijelentés, az isteni

„én vagyok” és így akar bátorítani. Nem az a kérdés, hogy mit éreztek, mit gondoltak. Egyébként a 49. rész 15. verse az egyik legszemélyesebb ószövetségi kijelentés Istenre vonatkozóan, az anya képét hozza: „Hát elfeledkezhetik-e az anya gyermekéről, hogy ne könyörüljön méhe fián? És ha elfeledkeznének is ezek: én te rólad el nem feledkezem.”

A Cselekedetek könyve 20. rész 28-29. verseiben Pál figyelmezteti az efézusi véneket, gyülekezeti vezetőket, hogy viseljenek gondot a nyájra, vigyázzanak rá, és elmondja, hogy tudom, hogy majd az én eltávozásom után jönnek közétek farkasok, még ti magatok közül is támadnak farkasok, ezért is szükséges, hogy vigyázatok, gondoskodjatok a nyájról.

Most gondoljunk bele, testvérek, hála az Úrnak, a pasaréti gyülekezetben a lelki vezetőink, a presbitereink olyanok, aki pásztori lelkülettel igyekeznek vezetni minket. Hála az Úrnak érte. De talán hallottunk olyan gyülekezetekről az egyházunkban is, ahol azt halljuk, hogy sír a gyülekezet, mondjuk lelkipásztort keres, mert a lelkipásztor otthagya őket, mert nem bírta, nem akarta már, nehéz volt a teher. Sokféle oka lehet annak, hogy egy lelkipásztor elhagyja a gyülekezetét. De gondoljunk bele, hogy egy egész gyülekezet is szenvedhet, mert támadás éri.

Joó Sándor tiszteles úr idejében a szocialista rendszer nehéz időszakában, emlékszünk, hogy elég kemény támadások érték a pasaréti gyülekezetet is. A holnapi előadáson erről lesz szó valószínű, hogy az ifjúság hogy élte ezeket meg. De amikor szenved nemcsak egy juhocska, hanem az egész nyáj, mert támad az ellenség. Jézus a jó pásztor. Mivel ismeri az életünket, tudja, hogy merre vezessen, hogyan tereljen bennünket, és lehet, hogy a halál árnyéka völgye felé terel, de akkor is ott van a jó pásztor, és nem az van, hogy belevitt a halál árnyéka völgyébe, aztán ott hagyott, mert jaj nehogy már én is meghaljak veled. „Ha vele együtt szenvedünk, vele együtt is dicsőülünk meg.”

A jó pásztor olyan valaki, akihez a juhocska akkor van a legközelebb, amikor beteg. Hallottuk a köszöntés igéjében: „Mint pásztor, nyáját úgy legelteti...”, karjába veszi azokat a juhokat, amelyek rászorulnak. A beteg, törött lábú vagy lehet, hogy lassabban kell menni, mert valamelyik anyajuh már nem sokára elleni fog, és ott kell lenni mellette. De a karjába gyűjti, karjára veszi a betegeket, ez különösen kifejező. A gyülekezetből valaki így él, így tapasztalja az Úr szeretetét.

Mikor Szóllóssy Judit néni hazament az Úrhoz, előző nap nekem az Úr megadta, és ezt csodának élem meg, hogy meglátogathattam és még volt kommunikáció vele, lányával együtt ott voltunk. Annyira bátorító volt nekem is, hogy aznap olvastuk azt az ígét a János 11-ből, amikor Mária is ott van Jézus lábainál már, és őszintén elmondja, hogy: Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem. Mária ott van Jézus lábainál, őszintén elmondja panaszát, és a gondolat csupán ennyi volt, amit Judit néniel megosztottam, hogy az ige nekem milyen bátorító lehetett, hogy: Judit néni, te is világ életedben ilyen közel voltán Jézushoz. Mindig a lábainál voltál. Örömeim idején is vagy bánatok idején is. Amikor beteg valamelyik juhocska, a pásztor ölébe veszi. Ismer bennünket és tudja, hogy miben vagyunk és hogyan kell terelni, vezetni.

A 10. rész 28-29. verseiben arról olvasunk, Jézus elmondja, hogy nemcsak az ő kezéből nem tudja senki kiragadni az övét, hanem az Atya kezéből sem. Itt is az

Atya és a Fiú kapcsolata és szeretetközössége. Ugyanaz a szó a *kiragadni*, mint a farkasnál: elragadja a juhokat. Elragadja a juhokat, szétszéleszti. Senki ki nem ragadhatja az enyéimet az én kezemből, az Atya kezéből. Az örök élet szempontjából is ez biztatás, üdvbizonyosságunk lehet – a református hitünk számára nagyon nagy ajándék ez, hogy üdvbizonyosságunk van –, de a földi élet vadak támadásai közepette is senki ki nem ragadhat abból a kézről, amelyben benne vagyunk. Lehet, hogy azért kerültem olyan közel Jézushoz, mert megtámadott a vadállat, érzem a fájdalmát, ha a sátán eszköze volt, akkor még vétkeztem és elstem is, és fölemel a pásztor.

Az Úr Jézus szeretete az *ismerni* kifejezéssel. Ő nem béres, hanem jó pásztor, aki ismeri az övéit. A Szentháromság Isten titka alapján az Atya, Fiú szeretetközössége szerint, az övéi számára így jó pásztor, és ezért kész az ő életét is odaadni, és nagyon személyesen ő maga mondta: életemet adom, életemet leteszem a juhokért, az enyéimért.

Ilyennek láthatjuk az Úr Jézust, ilyennek hihetjük, és hogyha ezt hisszük és valljuk, akkor a mi lelkületünk is, amikor megyünk mi is az ő követeként akár misszióba is, lehet ilyen jó pásztori lelkület. Lelki vezetőként nem béres vagyok, hanem pásztor lelkületű, de nem kell ehhez lelki vezetőnek lenni, hanem azok számára, akik közé az Úr küld, akik között élünk pásztori lelkülettel. Ez egy külön igehirdetést igényelne, hogy ezt a pásztori lelkületet hogy éljük meg, amikor ott vagyunk, jelen vagyunk, de a legvégén ezt mindenképpen ki kellett emelni, hogy nemcsak nekünk fontos Jézus, hanem rajtunk keresztül is fontos, hogy a jó pásztor, az isteni „én vagyok” megjelenjen ebben az elveszett bűnös világban. Jézus most nekünk mondja, neked mondja: „Én vagyok a jó pásztor; és ismerem az enyéimet, és engem is ismernek az enyéim.” Ez a kijelentés, de legyen bátorítás.

Imádkozzunk!

Magasztalunk azért, mennyei Édesatyánk, téged, hogy te ilyen pásztort adtál nekünk az Úr Jézusban. Köszönjük, hogy ő elvégezte a váltságművet. Áldunk, Urunk, minden csodáidért, a hétköznapiakban is megélt csendes csodákért, amikor tapasztaltuk a nagyon kritikus helyzetekben is: de ott van a jó pásztor.

Bocsásd meg, kérünk, amikor mi is kishitűek voltunk, mi is panaszkodtunk, ahogy Izrael népe is. De áldunk, Urunk, hogy te akkor is közel jöttél, ha kellett, ölbé vettél, hogy megtarts bennünket.

Hálásak vagyunk, Urunk, hogyha menve a misszióba a családban, a munkahelyen, azok közé, akikhez te küldesz bennünket, ott is tapasztalhattuk: lehet, hogy farkasok közé mennek a juhok, de velünk van a jó pásztor. Köszönjük, Urunk, hogy te ma is menteni akarod az elveszetteket, ezért kérjük a pásztori lelkületet.

Urunk, a te gondoskodó szeretetedet különösképpen is mutasd meg, kérünk, Kárpátalján, az ottani magyarok, az ottani lelki testvéreink közt. Köszönjük, hogy mi most is imádkozhatunk békességért abban az országban.

És arra kérünk, hogy segítsd meg a mi világi vezetőinket is, hogy ilyen pásztori lelkületűek legyenek. Bocsásd meg, ha nem ilyenek. Segíts hűséggel imádkozni értük, most a választásokra készülve is. Add, hogy a jó pásztor nyája tagjaiként hordozzuk imádságban ezt a fontos kérdést, ügyet is.

JÓ PÁSZTOR ÉS NEM BÉRES

Kérünk, legyél a beteg testvéreinkkel, a műtét előtt vagy után levőikkel.

Köszönjük az örömöket, hogy nagyon sok kismama várja a gyermek születését az egész családdal. Hogy mi is együtt várhatjuk a gyülekezet gyarapodását így. Segítsd meg őket is.

Köszönjük a házasságkötéseket. Hogy nemcsak a vigasztalás és a gyász idején mutatod meg, hogy jó pásztor vagy, hanem a boldog napok idején is, amikor együtt örül a gyülekezet és nem együtt sír.

Köszönjük, hogy a te kegyelmed napról napra meg-megújul mirajtunk.

Most a csendben elmondott imádságunkat is hallgasd meg, kérünk.

Ámen.

229. ének

m *Régi angol dallam.*



1. Hű pász-to-runk, ve - zed a te
ár - va nyá - ja - dat, E föl - di út - vesz -
tő - ben te mu - tass jó u - tat; Szent
nyom - do - kod - ba lép - ve, a
menny fe - lé me - gyünk, Ó hal - ha - tat - lan
I - ge, ve - zé - rünk, Mes - te - rünk.

2. Mert boldog az az ember, ki dicsér tégedet,
És kóstolgatja mindennap szent beszédedet;
Hát legeltessed igéddel bolygó nyájadat,
És terelgessed Lelkeddel juhocskáidat.

3. Szentlelkedet töltsd ránk ki mint hajnal harmatát,
És adj fejünkre tőled nyert ékes koronát,
Hogy áldozatra felgyúlt, megszentelt életünk
Oltárodon elégjen, Királyunk, Mesterünk!